

Dinh Đúc Tài - 23/12/2013

Hàm Math 4AI
AI23 @ HCM US

I. Truy²ng

1) Ta có $0 \cdot a = 0 \cdot a \quad \forall a \in F$

$\Rightarrow (0+0) \cdot a = 0 \cdot a$ (t/c phân tử trung hoà
của phép cộng)

$\Rightarrow 0 \cdot a + 0 \cdot a = 0 \cdot a$ (t/c phân phối)

Đặt $0 \cdot a = b$

$\Rightarrow b + b = b$

$\Rightarrow b + b + (-b) = b + (-b)$ (t/c phân tử đối)

$\Rightarrow b + 0 = 0$

$\Rightarrow b = 0$ (t/c phân tử tay heo)

Thay $b = 0 \cdot a$

$\Rightarrow 0 \cdot a = 0 \quad \forall a \in F$

2) Xét $F = \{0, 1, \alpha\}$. Ta sẽ đi tìm là chúng có
sự duy nhất của hai phép toán $+$ và $\cdot$ thỏa mãn.

$$\begin{array}{r} + \\ \hline 0 & 1 & \alpha \\ 0 & 0 & 1 & \alpha \\ 1 & 1 & \alpha & 0 \\ \alpha & \alpha & 0 & 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \cdot \\ \hline 0 & 1 & \alpha \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 1 & \alpha \\ \alpha & 0 & \alpha & 1 \end{array}$$

Ta mô tả 2 phép toán trên dưới dạng bảng (matrix)

- Vì trường có tính giao hoán của phép cộng và phép nhân $\Rightarrow$ Hai ma trận đổi nhau qua đường chéo chính, ta chỉ cần diễn một ma trận và lấy đối nhau.

(*) Phép $+$:

- Vì 0 là phần tử neutru của phép cộng
 $\Rightarrow 0+0=0; 0+1=1; 0+\alpha=\alpha$ ($\exists!$)

- Giả sử $a+b=a+c$ ($a, b, c \in F$,
 $a \neq b \neq c$)

$$\Rightarrow (-a)+a+b=(-a)+a+c$$

$$\Rightarrow b=c \quad (\text{vô lí vì } b \neq c)$$

$\Rightarrow$ Tương tự, các giá trị phải khác nhau
(hay $a+b \neq a+c$)

$\leftarrow$ Đ證

- Giả sử $1+1=0 \Rightarrow 1+\alpha=\alpha$ $\langle I \rangle$
 $\Rightarrow 1+\alpha+(-\alpha)=\alpha+(-\alpha)$
 $\Rightarrow 1=0$ ($vô lí$)
- Giả sử $1+1=1 \Rightarrow 1+1+(-1)=1+(-1)$
 $\Rightarrow 1=0$ ($vô lí$)
- Từ $\langle I \rangle \Rightarrow 1+\alpha=0=\alpha+1$ ($J!$)
 $\Rightarrow \alpha+\alpha=1$ ($J!$)

④ Phép $\cdot$:

- Ta đã chứng minh $0.a=0 \forall a \in F$ (ωI)
 $\Rightarrow 0.0=0; 0.1=0; 0.\alpha=0$ ($J!$)
- 1 là phần tử trung hoà của phép nhân
 $\Rightarrow 1.0=0; 1.1=1; 1.\alpha=\alpha$ ($J!$)
- Xác định $\alpha \cdot \alpha$:

Giả sử $\alpha \cdot \alpha=0$, mà $0.a=0 \forall a \in F$

$$\Rightarrow \alpha=0 \quad (\text{vô lí vì } \alpha \neq 0)$$

Giả sử $\alpha \cdot \alpha=\alpha$

$$\Rightarrow \alpha \cdot \alpha \cdot \alpha^{-1}=\alpha \cdot \alpha^{-1}$$

$$\Rightarrow \alpha \cdot 1=1$$

$$\Rightarrow \alpha=1 \quad (\text{vô lí vì } \alpha \neq 1)$$

$$\Rightarrow \alpha \cdot \alpha=1 \quad (J!)$$

$\Rightarrow$ Tồn tại duy nhất 1 cách xây dựng tinh tuF-g(0, 1, α)

II. Không gian vecto và hình học trong $\mathbb{R}^n$

1. $a \in F$, $\vec{v} \in V$: $a \cdot \vec{v} = \vec{0}$ thi $a=0$ hoặc $\vec{v}=\vec{0}$ (I)

• Vì $a=0$, mệnh đề (I) luôn đúng (*)

• Vì $a \neq 0$, ta có:

$$a \cdot \vec{v} = \vec{0}$$

$$\Rightarrow a^{-1} \cdot (a \cdot \vec{v}) = a^{-1} \cdot \vec{0}$$

$$\Rightarrow (a^{-1} \cdot a) \cdot \vec{v} = a^{-1} \cdot \vec{0}$$

$$\Rightarrow 1 \cdot \vec{v} = a^{-1} \cdot \vec{0}$$

$$\Rightarrow \vec{v} = a^{-1} \cdot \vec{0} \quad (1)$$

Mặt khác:

$$a^{-1} \cdot \vec{0} = a^{-1} \cdot (\vec{0} + \vec{0})$$

$$\Rightarrow a^{-1} \cdot \vec{0} = a^{-1} \cdot \vec{0} + a^{-1} \cdot \vec{0}$$

Đến $\vec{u} = a^{-1} \cdot \vec{0}$, phương trình (*) thành:

$$\vec{u} = \vec{u} + \vec{u}$$

$$\Rightarrow \vec{u} + (-\vec{u}) = \vec{u} + \vec{u} + (-\vec{u})$$

$$\Rightarrow \vec{0} = \vec{u} + \vec{0}$$

$$\Rightarrow \vec{u} = \vec{0}$$

$$\Rightarrow a^{-1} \cdot \vec{0} = \vec{0} \quad (2)$$

Từ (1), (2) $\Rightarrow \vec{v} = \vec{0}$ (***)

Từ (*), (***) $\Rightarrow$ Mệnh đề (I) luôn đúng.

2.

- Đặt $S = \{\vec{v}_1, \dots, \vec{v}_m\}$. S là cơ sở của V .
- ⇒ S là tập sinh của V , hay $V = \langle S \rangle$
- ⇒ mọi vecto' của V đều là tè' hép tuyen' tính của S
- ⇒ $\forall \vec{v} \in V, \exists \alpha_1, \dots, \alpha_m : \vec{v} = \alpha_1 \vec{v}_1 + \dots + \alpha_m \vec{v}_m$ (1)

- Giả sử $\exists \beta_1, \dots, \beta_m : \vec{v} = \beta_1 \vec{v}_1 + \dots + \beta_m \vec{v}_m$
- ⇒ $\alpha_1 \vec{v}_1 + \dots + \alpha_m \vec{v}_m = \beta_1 \vec{v}_1 + \dots + \beta_m \vec{v}_m$
- ⇒ $(\alpha_1 - \beta_1) \vec{v}_1 + \dots + (\alpha_m - \beta_m) \vec{v}_m = \vec{0}$ (*)
- vì $S = \{\vec{v}_1, \dots, \vec{v}_m\}$ là cơ sở của V
- ⇒ S độc lập tuyen' tính

⇒ Phương trình (*) chỉ có nghiệm平凡 (0):

$$\alpha_1 - \beta_1 = \dots = \alpha_m - \beta_m = 0$$

$$\Rightarrow \alpha_1 = \beta_1, \dots, \alpha_m = \beta_m \quad (2)$$

Từ (1), (2) ⇒

$$\Rightarrow \forall \vec{v} \in V, \exists ! \alpha_1, \dots, \alpha_m : \vec{v} = \alpha_1 \vec{v}_1 + \dots + \alpha_m \vec{v}_m$$

3. Giả sử $S = \{W_1, W_2, \dots, W_m\}$. ~~$V \in \mathbb{R}^n$~~
- $\Rightarrow W_i \subset V \quad \forall i = 1, m$
  - $\Rightarrow W_1 \cap W_2 \subset V$
  - $\vec{o} \in W_1 \cap W_2$ ($\vec{o} \in W_1, \vec{o} \in W_2$ do $W_1 \subseteq V$)
    - $\Rightarrow W_1 \cap W_2 \neq \emptyset$ ($W_2 \subseteq V$)
  - $\forall u, v \in W_1 \cap W_2, \alpha \in \mathbb{R}:$
    - $\oplus \quad u, v \in W_1 \Rightarrow \alpha \cdot u + v \in W_1$ ($W_1 \subseteq V$)
    - $\oplus \quad u, v \in W_2 \Rightarrow \alpha \cdot u + v \in W_2$ ($W_2 \subseteq V$)
  - $\Rightarrow \alpha \cdot u + v \in W_1 \cap W_2$
  - $\Rightarrow W_1 \cap W_2 \subseteq V$ ($W_1 \cap W_2$ là không gian con của V)

$$\text{Đặt } W_{12} = W_1 \cap W_2$$

Tập hợp $\Rightarrow W_{12} \cap W_3 \subseteq V$

Quy nạp tako': $W_1 \cap W_2 \cap \dots \cap W_m \subseteq V$

hay $\bigcap_{W \in S} W \subseteq V$

($\subseteq$ là ký hiệu kíp gian)

A. CM $\text{proj}_W(\vec{v})$ là nghiệm của bài toán: $W \subset V, \vec{v} \in V$
 tìm $\vec{w} \in W$: $\|\vec{v} - \vec{w}\|$ đạt min

Đặt $\text{proj}_W(\vec{v}) = \vec{p} \Rightarrow \vec{p} \in W$
 $\Rightarrow (\vec{v} - \vec{p}) \in W^\perp$

+) $\|\vec{v} - \vec{w}\| \geq \|\vec{v} - \vec{p}\| + \vec{w} \in W$
 $\Rightarrow \|\vec{v} - \vec{w}\|^2 \geq \|\vec{v} - \vec{p}\|^2 + \vec{w} \in W$

Ta có:

$$\begin{aligned} \|\vec{v} - \vec{w}\|^2 &= \|(\vec{v} - \vec{p}) + (\vec{p} - \vec{w})\|^2 \\ &= [(\vec{v} - \vec{p}) + (\vec{p} - \vec{w})] \cdot [(\vec{v} - \vec{p}) + (\vec{p} - \vec{w})] \\ &= (\vec{v} - \vec{p}) \cdot (\vec{v} - \vec{p}) + (\vec{v} - \vec{p}) \cdot (\vec{p} - \vec{w}) \\ &\quad + (\vec{p} - \vec{w}) \cdot (\vec{v} - \vec{p}) + (\vec{p} - \vec{w}) \cdot (\vec{p} - \vec{w}) \\ &= \|\vec{v} - \vec{p}\|^2 + (\vec{v} - \vec{p}) \cdot (\vec{p} - \vec{w}) \\ &\quad + (\vec{p} - \vec{w}) \cdot (\vec{v} - \vec{p}) + \|\vec{p} - \vec{w}\|^2 \end{aligned}$$

Mà $\vec{p} \in W, \vec{w} \in W \Rightarrow \vec{p} - \vec{w} \in W; \vec{v} - \vec{p} \in W^\perp$

$$\Rightarrow (\vec{v} - \vec{p}) \cdot (\vec{p} - \vec{w}) = 0, (\vec{p} - \vec{w}) \cdot (\vec{v} - \vec{p}) = 0$$

$$\Rightarrow \|\vec{v} - \vec{w}\|^2 = \|\vec{v} - \vec{p}\|^2 + \|\vec{p} - \vec{w}\|^2$$

Bảng 2 số $\|\vec{p} - \vec{w}\|^2 \geq 0$

$$\Rightarrow \|\vec{v} - \vec{w}\|^2 \geq \|\vec{v} - \vec{p}\|^2 + \vec{w} \in W$$

Dấu " $=$ " xảy ra khi $\vec{p} = \vec{w}$

($\Rightarrow$) đpcm.

III. Ý nghĩa hình học hóa quy tuyến tính

1. Ta có: $S = \{x_1, \dots, x_N\}$

$V = \{f: S \rightarrow \mathbb{R}\}$ là không gian các hàm số từ

S vào $\mathbb{R}$ và có cấu trúc không gian vectơ通俗地稱為 $\mathbb{R}^N$

$\Rightarrow \vec{y} = (y_1, \dots, y_N) \in \mathbb{R}^N$ hay $\vec{y} \in V$

Một khác:

$W = \{f: S \rightarrow \mathbb{R} \mid \exists a, b \in \mathbb{R}: f(x_1, \dots, x_N) = ax_1 + bx_2\}$

$\Rightarrow W \subset V$ (1)

$W = \{f \in V \mid \exists a, b \in \mathbb{R}: f(x_i) = ax_i + b \forall i=1, \dots, N\}$

$\Rightarrow W = \{(ax_1 + b, \dots, ax_N + b) \mid a, b \in \mathbb{R}\}$

Đặt $\vec{x} = (x_1, x_2, \dots, x_N)$; $\vec{1} = (1, \dots, 1)$

$\Rightarrow W = \{a\vec{x} + b\cdot\vec{1} \mid a, b \in \mathbb{R}\}$

$= \langle a\vec{x}, \vec{1} \rangle$ (*)

Tacó: $\exists \vec{0} \in V: \vec{0} = (0, 0, \dots, 0)$

Chọn $a = 0, b = 0$

$\Rightarrow 0\vec{x} + 0\cdot\vec{1} = \vec{0} \in W$

$\Rightarrow \vec{0} \in W$ (2)

- $\forall w_1, w_2 \in W, \exists a_1, b_1, a_2, b_2 \in \mathbb{R}:$

$$w_1 = a_1 \vec{x} + b_1 \cdot \vec{1}$$

$$w_2 = a_2 \vec{x} + b_2 \cdot \vec{1}$$

$$\Rightarrow w_1 + w_2 = (a_1 + a_2) \vec{x} + (b_1 + b_2) \vec{1}$$

Do $a = a_1 + a_2 \Rightarrow a \in \mathbb{R}; b = b_1 + b_2 \Rightarrow b \in \mathbb{R}$

$$\Rightarrow w_1 + w_2 = a \vec{x} + b \vec{1}$$

$$\Rightarrow w_1 + w_2 \in W \text{ (3)}$$

- $\forall w \in W, c \in \mathbb{R}: \exists a, b \in \mathbb{R}:$

$$w = a \vec{x} + b \vec{1}$$

$$\Rightarrow c \cdot w = c(a \vec{x} + b \vec{1}) = (ca) \vec{x} + (cb) \vec{1}$$

Do $a' = ca \Rightarrow a' \in \mathbb{R}; b' = cb \Rightarrow b' \in \mathbb{R}$

$$\Rightarrow c \cdot w = a' \vec{x} + b' \vec{1}$$

$$\Rightarrow c \cdot w \in W \text{ (4)}$$

Từ (1), (2), (3), (4)

$\Rightarrow W$ là không gian con của V

$$\Rightarrow W \subset V$$

2. $\vec{q}(x)$ cùn 1, ta có:

$$W = \langle \vec{q}(\vec{x}), \vec{1} \rangle (\vec{x})$$

Xét tần số hợp tuyến tính:

$$\alpha_1 \cdot \vec{x} + \alpha_2 \cdot \vec{1} = \vec{0} \quad (5)$$

$$\text{hay } \left\{ \begin{array}{l} \alpha_1 x_1 + \alpha_2 = 0 \\ \dots \\ \alpha_1 x_N + \alpha_2 = 0 \end{array} \right.$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \alpha_1 x_i + \alpha_2 = 0 \\ \dots \\ \alpha_1 x_N + \alpha_2 = 0 \end{array} \right.$$

vì $x_1, \dots, x_N$ đối với nhau, chọn $i \neq j$:

$$\alpha_1 x_i + \alpha_2 = 0$$

$$\alpha_1 x_j + \alpha_2 = 0$$

$$\Rightarrow \alpha_1 (x_i - x_j) = 0, \text{ mà } x_i \neq x_j$$

$$\Rightarrow \alpha_1 = 0 \quad (6)$$

$$\Rightarrow \alpha_1 x_i + \alpha_2 = 0 \cdot x_i + \alpha_2 = 0$$

$$\Rightarrow \alpha_2 = 0 \quad (7)$$

Từ (5), (6), (7) $\Rightarrow \vec{q}(\vec{x}), \vec{1}$ là tần số hợp tuyến tính

Từ (5), (6), (7) $\Rightarrow W$ là tần số hợp tuyến tính

$\Rightarrow \vec{q}(\vec{x}), \vec{1}$ là một tần số hợp của W và là tần số hợp tuyến tính

$\Rightarrow \vec{q}(\vec{x}), \vec{1}$ là một số của W

$$\Rightarrow \dim W = 2$$

3. Bài toán hồi quy tuyến tính là tìm $a, b \in \mathbb{R}$

để tối thiểu hóa:

$$L = \sum_{i=1}^n [y_i - (ax_i + b)]^2$$

Mỗi (a, b) xác định một $\vec{w} = a\vec{x} + b\vec{1} \in W$

Đặt $\vec{y} = (y_1, y_2, \dots, y_n)$

$$\Rightarrow L = \|\vec{y} - \vec{w}\|^2$$

$\Rightarrow$ Bài toán hồi quy tuyến tính là tìm $\vec{w} \in W$

sao cho $L = \|\vec{y} - \vec{w}\|^2$ (hay $\|\vec{y} - \vec{w}\|$) đạt

giá trị nhỏ nhất.

Trong chứng minh phần II.4,

$\vec{w} = \text{proj}_{W^\perp}(\vec{y})$ là nghiệm của bài toán tối thiểu hóa $\|\vec{y} - \vec{w}\|$

$\Rightarrow$ Nghiệm của bài toán hồi quy tuyến tính với
bộ dữ liệu θ tương ứng với kinh chiều của $\vec{y}$
(hay $(y_1, \dots, y_n)$) trên W , ký hiệu: $\text{proj}_W(\vec{y})$

($\Rightarrow$ đpcm.)